

külsőséget, hogy eddig
 oly ur vezetése alatt
 győzelmünket
 edő vezérügynök-
 ege
 Muraközy Károly, Ormós
 hold urak bizattak meg.
 Biedermann palota emeletében
 sham" életbiztosító
 magyarországi fiókja.

! Husvétli cichoria !

Az egész éven át a Budapesti isr.
 auli, orthodox hitközség állandó
 felügyelete alatt készítettnek ká-
 vépótolmányok.

nagyobb fűszer-üzleteiben.

üde pót és füge- Budapest. (67)

gy. B.-Ujfalva: Sárréty L. gy., Nagyvárad: Nyiró
 Gy., Rákosok Gy. Emberi I. gy., Janki Antal, Huszella
 A. uraknál, N.-Károly: Jelenik Füleki O. gy.,
 Nyiregyháza: Szopka A., Lederer O. gy., Nagy-
 Bánya: Hanzslovits L. gy., Somlyó: Kuska Igu.
 és tása: Tokaj Reiner D. gy., B.-Ujváros: Tu-
 dófer K., Madaras; Jung K. gy., Csáth: Székely
 A. gy., S.-A.-Ujhely: Reichard testvérek és De-
 utsch János, Önter F. gyógyszerésznél.

Kiadó bolt.

Nagyvárad utcán 2200 számú
 házban egy bolt helyiség, melék
 helyiséggel együtt folyó évi május
 hó 1-sőjétől, esetleg, június hó 1-ső-
 jétől három vagy hat évre bérbe ki-
 adó. Ertekezhetni az ugyanott lakó
 háztulajdonossal.

egyedül jónak bizonyult esszencia, mely
 a gyöngült férfierőt teljesen
 visszaállítja. Artalmatlanságot jól álmok,
 az eredmény kimaradhatlan.

Egy üvegnek, Dr. C a d e l l e r öp-
 rével együtt ára 2 ft 50 kr. Ezen könyv
 minden más tanácsot és segítyt, gyöngült
 férfierőre, némi betegségeknek, onaniá-
 nál, megömlé-eknél feleslegessé tesz. Ma-
 gának a füzetnek ára 50 kr.

Főraktár Bécsben:
 Apotheke zum heiligen Leopold.
 I. Plankengasse Nr. 6. (436.)

Hektograph,

szabadalmán ott többszöröző készülék.
 Javított kitűnő többszöröző-massa, ugy-
 mint fekete többszöröző-tinta legjobban
 ajánlataik.

A Hektograph által készült lenyom-
 matok, a postahivataloknál mérsékelt díj
 mellett továbbíthatnak, épen úgy mint
 egyéb nyomtatványok.

Levél-, irományok és faktura-rendező.
 E rendező táblól készült és sokkal
 ezélszerűbb, mint egy alphabet szerinti
 levszékény. Ara darabonként 3 frtól
 feljebb. — Képes árjegyzékek és hek-
 tograph-lenymatok ingyen és béké-
 mentesen.

JOSEPH LEWITUS, Wien, I. Baben-
 berg-utca 9.
 Raktár Debreczenben: PONGRÁCZ
 GÉZA papírkereskedésében. (428.)

gy-ház.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
 Előfizetési pénz s minden közlemény:
 Képes, VECSEY-ház, földszint a szer-
 kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
 TELEGGYI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
 KÁROLY könyvkereskedésében és a
 szerkesztőségnél. Egyébütt a postahiva-
 talok utján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitorát 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
 ízbeli hirdetések, alku szerint a
 legolcsóbb árért.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
 30 kr.
 „Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Név- vagy bérmentetlennél beküldött
 kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
 Ugyisint kéziratok nem adnak
 vissza.

Debreczen, márczius 6.

II.

Azt mondják a kormány em-
 berei „legyen igaza az ellenzéknek,
 hogy az egész boszniai occupatio
 hibás lépés vala, hogy ott a kor-
 mányzás rossz, hogy ez okozza a
 lázadást”, de mindezen vádakból és
 vádakkal nem fogja igazolhatni soha,
 hogy a kormány szantszándékos ki-
 szamitással hazaellenesen járt volna
 el, hanem ez lehet emberi gyarló-
 ság és kormányzási hiba, ellenben
 az ellenzék hazaárulást követ el,
 mert az ellenség kezére játszik.

Egyes embereknél, kik csak
 önsorsuk intézésére hivatvák, jöhet
 számításba az emberi gyarlóság, és
 ezen az alapon lehet némileg védel-
 mezni az egyesek cselekményeit, de
 olyan embereknél, kik egy ország
 kormányzására vállalkoznak, vagy
 egy kormánynál soha. De ettől ei-
 tekintve az ellenzék nem tarthatja
 Bosznia occupatióját emberi gyarló-
 ságból származottnak, hanem itt
 a magyar kormány eljárását hatá-
 rozottan hazafiatlan bűnnek tartja,
 és erre meggyőző okai vannak, mert
 midőn a magyar delegatio megsza-
 vazta a 60 milliót, a közös kor-
 mány határozottan megtagadta az
 occupatióknak még a gondolatát is,
 és a delegatio nyiltan kijelentette,
 hogy az occupatióra egy krt sem
 szavazna meg, továbbá a magyar
 képviselőházban, midőn e tárgyban
 több ízben interpelláltak a magyar
 miniszterelnököt, ez a tagadásban
 nem engedte magát felülmúlni bécsi
 collégái által.

A kormány bűnös cselekményét
 nem lehet azzal meggyengíteni, hogy
 azokat, kik ezen bűnös cselekményt
 elleneztek, hazaárulóknak nyilvání-
 tják, de hát mivel játszik az ellen-

zék az ellenség kezére? talán azzal,
 hogy az occupatiót ellenezte? hi-
 szem ezt az egész ország, országgyű-
 lés, delegatio pártkülönbség nélkül
 tette, vagy hogy most kárhóztatja?
 hiszen a következmény mindennap
 beigazolja a kárhóztatás alaposasá-
 gát; vagy tán azért, hogy a rossz
 kormányzásnak tulajdonítjuk a láza-
 dást? Ugyan tud-e ez a kormány-
 párt egy példát felmutatni arra,
 hogy az osztrák kormány valamely
 eltolgalt tartományban az emberi
 jogokkal összeférő módon kormány-
 zott volna? vagy tán azért, hogy az
 ellenzéki lapok közölték egy Ljubri-
 bricsnak — ki a magyar nemzet
 gyermekeit megnyuzatta és feldar-
 raboltatta, — a kiáltványát? Na
 hát ezen gyermekekről kiáltvány-
 nyat lássuk holnap.

— Rohoncza a rendelkezésére
 álló adatokat, melyek hivatva leszenek be-
 bizonyítani, azt, hogy a közlekedési mi-
 niszteriumban csakugyan követettek el
 visszaélések, — átszolgáltatta Tisza Kai-
 mannak, — s e tárgyban a miniszterium
 fogja megejteni a vizsgálatot.

— A bécsi körökben egyre na-
 gyobb aggodalom nyilvánul a panszláv
 mozgalom felelőse miatt. E körök eddig
 minden reményeket a három császári szö-
 vetség által lelestitett barátságba helyezték.
 E szövetség azonban, a mi az orosz czart-
 ileti az utóbbi események következtében
 sokat szenvedett. Udvari körökben is la-
 sankint tert foglalt a nézet, hogy a diplo-
 macziail jegyzékek által biztosított bará-
 tság keves jelentőséggel bírhat azzal az
 aradattal szemben, mely az új irányban
 trónörökös korában hajlammal bíró czart
 magával ragadja.

A felkelés.

Jazics bég a herezegovinai felkelők
 egyik fővezére, múlt hó 27-én heves harcz

után Ulok közelében elfogatott s e hó
 1-én a nevezinjei hadtörvényszék által
 golyó által halálra ítéltetett. Hasonló sor-
 sban részesült nyolcz másik felkelő is, ki-
 ket fegyverrel kezeikben fogtak el.

Csapataink utolsó győzelmei valóban
 deprimaló hatással vannak a felkelőkre s
 nem telik el nap, hogy egyes helységek,
 különösen a nyugoti s északi vidéken,
 hódolati nyilatkozatokat ne tegyenek. A
 hatóságok rendelkezést kaptak, hogy a foko-
 lomposok ellen kérielhetlen szigorral jár-
 janak el, a féltrevezetett lakossággal azon-
 ban, ha bűnbocsánatot kér, szenden bán-
 janak.

A bilek vidéki csendőr parancsnokság
 néhány nappal ezelőtt bizalmas uton értesült,
 hogy az orinici (egy órajaras Biektől,
 közvetlenül a montenegrói határon) pap
 hazánál több felekeő-vezér, ezek közt Star-
 jevics Merko, s Miss Anzeo Hurtley nevű
 angol főügy már többször kaptak ejelei
 szállítás s barátságosan fogadtattak.

Hétfőről keddre virradó éjjei tehát
 hat főből aló zsandarszakas eument a pap
 lakasára s kedden visszaerkezett ide azon
 hírrel, hogy semmi gyanus sem találtak.
 Szenden este történt azian, hogy az a
 zandár őrmester, ki ama szakaszt vezette,
 egy vele volt csendőrt kis vétség miatt
 fogságbüntetéssel sújtott. Ez nyomban
 a parancsnok ele vezettette magát s oty le-
 leplezéseket tett, melyek folytán az ör-
 mestert azonnal letartozattak. Az ör-
 mestert ugyanis, mikor tarsaival a paplakba
 nyomult, a megrémült pópával sutogva
 par szót váltott s a papiak felületes at-
 kaitatasa után mindjárt iavozott. De előbb
 a popa borral, sajttal és sonkával vendé-
 gelte meg a csendőroket; ezeket is ki-
 hallgattak tehát s a mondotakat megerő-
 sítettek. Az őrmester kofferjében 20 fran-
 kos aranyokat találtak, melyek származ-
 asát nem tudta igazolni. Csütörtökön ezek
 folytán összeült a hadi törvényszék s rövid
 tanácskozás után golyó általi halálra ítéte
 az aruló zsandar őrmestert.

A hazai történetek módszeres ta- nitása.

II.

A történet-tanítás taneszközei: a tér-
 táj-, arcz-, s történeti képek, építészeti,
 szobrászati műemkek regiségek stb. to-

erte, a legszebb leány volt az egész kör-
 nyéken s tíz mérföldnyit kerülihetten nem
 volt itagototabb koresma, mint a ven
 Simone.

Gyönyörűség volt látni naponkint fő-
 leg nyaron, a hosszú kocsisort, mely a
 közen falvakból s a pár órára eső N.-Ká-
 rolyból ide sietett hogy Simon atyus híre-
 s emineki borait fogyassza, inycsiklan-
 doan parolgó vadkacsa peccsenye mellett.

Zsuzsi volt a lelke az egész háznak.
 A szerényen butorozott, de tisztaságtól ra-
 gyogó belső szobáktól, hol az udvari ven-
 dégek mulattak, az ivó szoba hosszú foly-
 fa asztalaig, a példás rendben tartott
 konyhatól a hordók hosszú sorával búsz-
 kőkedő pinczéig mindenütt meghordozta
 hófehér kötényt; szemmel tartott mindent
 s mindig kész volt megmosolyogni a ven-
 dégek hizelgő bókjait.

Az öreg Simon ilyenkor rendszeren a
 kimerőben huzta meg magát sokszintű pa-
 laezkok közepe s maga sem tudta,
 hogy egyre nőtt vagyona, bár ő egyre
 koczigatott vendégeivel.

A hol szert lany van s mellé nagy
 hozomány, ott rendszeren sok a versenyző.
 Így lett volna az Zauszinal is, ha nem
 tudta volna az egész falu, hogy rég el-
 van ígérve Kaszás Pistának, a bíró fiának.
 Együtt nőttek fel és mielőtt elérték volna
 azt a kort, hogy szerelemre gondoljanak,
 a szülek közt már kiesinált dolog volt,

vább történeti nevezetességgű helyek épü-
 letek, vár, rom stb.; tanító számára haza
 történelmi jeles művek, gyermek kezében
 jó kézikönyv.

A tanítás alakjára nézve közli vagyis
 előadó és kérdő lehet, még pedig Kehr
 szerint az előadás szabad, folyékony, ér-
 zelmes érzelmes szemléltető stb. legyen.
 A szemléltetés beelő, a midőn a főcsmét
 felállítván a köré csoportosítottanak a rész-
 letek s midőn a különböző hely-, idő- s
 egyéb viszonyok, — melyek körében a
 történet mozog — megértetése által fel-
 foghatóvá lesz az egész esemény. A külső
 szemléltetés eszközei: a történet — a hol
 lehet — a váoiagban, különben pedig a
 térképen felkeresése, a szereplő egyének
 képenek, az eseményt ábrázoló festmé-
 nyeknek, továbbá regiségeknek szemlélté-
 tése stb.

A tanmenet — az előkészítő tanfo-
 lyamon is tekintettel lévén — osztályokra
 beosztva következő lenne: I., — II. ik osz-
 talyban beszéd- s értelemgyakorlatok, bibliai
 történetek, helyismeret, mondak; III. —
 IV. dik osztályban földrajz s vaogatott törté-
 netek életrajzokban, az V. dik osztályban
 Magyarország összefüggő története, a VI. dik
 osztályban a hazai történettel kapcsolat-
 ban nevezetes viagtörténeti események.

Az egyes történeti darabok feadol-
 gozásában pedig a következő menet tar-
 tandó meg: 1. Előkészítés vagyis föld-
 rajzi tájékozás a történet színterét illető-
 leg, továbbá az ismeretlen szók, fogalmak,
 tárgyak magyarázása. 2. a történet össze-
 függő elbeszélése. 3. szakaszonként tar-
 gyalás s az egyes szakaszok alapgon-
 datának majd a főcsmének felirasa. 4.
 a rövid tartalom elmondatas a feirt gond-
 olatok nyoman. 5. az egyes részek bő-
 vitgetése. 6. összefüggő elbeszélés 7. Fel-
 kérdezés. 8. Fogalmaztatás vagy könyv-
 ből begyakorlás.

Ezek után áttér előadó az általa-
 nosságban tartott emleletek alkalmazására,
 felvevén tárgyalas vegett Arpad életraj-
 zát. — A tájékoztatást kezdi az iskolában,
 folytatja a szülei haznál, községben, an-
 nak határan, mégében, országban s végül
 a földrészekben. — Az iskolai, — családi,
 községi, — megyei s állami-elit megbesze-
 lése közben ravezeti a gyermeket a nép,
 előjáró, rend, jog, kötelesség, büntetes,
 vallasteikezetek, magyar nemzet, nemze-
 tiségek, elődök, földművelés, ipar, kereske-

hogy összehazasítják őket, mihelyt Pista
 kereszttől esik a katonaságon.

A faluai legénység tavol tartotta te-
 hát magát a szép Zsuzsától, annál is in-
 kább; mert Pista szélesvajú, szép nővést
 legénynyé fejtett, kiről tudtak hogy sze-
 relem feltő, hevesvéré s nagyon kemény
 öklei vannak, ha megharagzik.

Azután meg, a mi még inkább elvette
 a kedvét a legénységnek a boldog Pista-
 val összeitüzni, a bírónak nyolczvan köb-
 lős szantoföldje s kiterjedt kaszáiói van-
 nak a határan.

A bíró megígérte a fiataloknak, hogy
 lakodalom után új házat épített számukra
 a falu felső végében, téglából cserépfő-
 dellel, minők a városban vannak.

A bírók gyakori vendégek voltak
 az öreg Simon házában. Esténként midőn
 az utolsó vendég is elszállingózott, be-
 zárt ablak-táblák mellett sokáig fenvirrasz-
 tottak. A két palaezok mellett elbeszél-
 ték egymásnak a régi idők eseményeit újra
 meg újra, és a fiatalok a terebélyes kály-
 ha árnyékában mindig ugyanazt a dolgot,
 a miről husz éves korunkban mindnyájan
 anynyira szerettünk beszélni.

De egyszer csak sorozásra kellett
 menni. — A sorshuzás elején Zsuzsi kü-
 nyek közt imádkozott hosszan kedveséért
 de nem használt semmit, Pieta katona
 lett. —

(Vége köv.)

dés, király, törvényhozás, törvény, kormány, béke, háboru stb. fogalmának megértésére.

Az előkészítés után elbeszélte értekezést a felvett történetet összefüggőleg, ezt követte a szakaszonként tárgyalás stb.

De nem utatam tovább az olvasó közönséget, száraz részletezésével a dolognak; csak azt említem meg röviden, hogy értekezést miként védi ez által is hossza dalmasnak ismert tanmódot. Nálunk — úgy mond — már II dik osztályt végzett, 8 éves gyermekeknek tanítani kell történetet; 8—9 éves gyermek szellemi látóköre igen szűk, értelme, felfogása oly gyenge, hogy a methodika minden mesterséget elő kell venni arra nézve, hogy az emberiség politikai, társadalmi viszonyait tárgyaló, természettani, földrajzi, alkotmánytani, politikai, művelődési szemléssel átszított történeteket megérthette. — Az is áll, hogy valamely darabnak részletes megbeszélése, előkészítés nélkül betanulása sokkal több idejébe, erejébe kerül a gyermeknek, mint a mennyit a leg részletebb előkészítéssel párosult tanítás igénybe vesz. — Továbbá ha azt akarjuk, hogy a szóban forgó tantárgy értelem, szív, s jellemképző legyen: nem lehet felületesen banni a dologgal. Végül dr. Kiss Áron állítását idézi, ki is azt mondja, hogy mint az előadásnál az embert nem nem köti nem korlátozza semmi, annak valami utóérthetlenné, eszményinek kell lenni, melyet a maga egészében követni nem lehet, hanem egyik egyben, másik masban fogja utánozni. E pontnál tünik ki, hogy értekezést tulajdonképen nem gyakorlati előadást tartott, hanem valami eszményi minta lezékelt, melyet a gyakorlatban alkalmazni, keresztülvinni a lehetetlenséggel határos; a mit előadó végül maga is beismer a midőn számot vet a munkaerő, idő és munka anyag tényezőivel —

Mai számunk első cikkének kézi ratából egy darab nyomdai tévedés folytán nem lett kiszedve. Miután az első oldal kinyomult, mikor a hibát észrevetük e helyütt adjuk a 3-ik bekezdés elé olvasandó következő rész:

Még ugyan az eddigi tagadásból azt is lehetne következtetni, hogy a bécsi határozatot nem kötötték a Tisza Kálmán orrára, ez lehetne eddig némi mensége, hanem midőn nem bizva az országgyűlés többségébe Tisza Kálmán és miniszter társai beleegyeztek az országgyűlésnek időelőtti feloszlásába, s ezen cselekmény által az egyetlen létező akadályt hártották el lábálól s a szünet alatt hajtották végre az occupatiót, ez már azt mutatja, hogy nem emberi gyarlóságából, hanem a magyar nemzet ellenére tervszerűleg, szándékosan követett el a bűn, szánt szándékosan vetették el a szelet, melyből most, és jövőben annyi vihar fog hazánk ellen keletkezni.

Abból a tagadásból, titkolódzásból, az országgyűlés idő előtti feloszlásából azt lehet méltán következtetni, hogy a kormány maga is haza ellenes bűnnek tartotta az occupatiót, mert ha nem annak tartotta volna nem tartotta volna szükségesnek a titkolódzást, s az országgyűlés ellen elkövetett merényletet.

A vidékről.

Válasz Szécsi István urnak.

B.-Ujváros, márt. 3.

A „Debreczen” folyó évi 4 ik számában „Egy kérvény sorsa” című cikkkel találkozott a tisztelt lapolvasó közönség, melynek szerzője azon több oldalú vádat emelte ellenem, miszerint előben is az ő kezemhez adott kérvényre, melyben az újvárosi iparos-társulat az ugynevezett „Bányai József-féle” alapítványból a szegényorsu iskolás gyermekek számára évente bevásárolni szokott téli öltönyök elkészítésére ajánkozott eddigéig sem kapott választ, hanem a kérvényt kezeim közt ma is a por lepi; továbbá, hogy én, mint a ki az újvárosi derék iparosokat a bevásárlásnál mellőztem, a „hazai-ipar” ellensége vagyok: végre, hogy a végrehajtás alá került adóhátrányokból befolyó

penz hivatalos kezelése által én a szegény nép nyomorgatója vagyok.

Elsőben is komoly őszinteséggel nyilatkoztam, hogy Szécsi ur kezemhez adott kérvényét annak idején az egyháztanács előtt felmutattam, előszóval is előadván annak már ismeretes tartalmát, de az egyháztanács azt tárgyalásra méltónak nem találván, félretette s így természetesen határozattal sem látta el. Mert az egyháztanács azon pécetből indult ki, miszerint a szükséges téli öltönyök sokkal jutányosabban és így nagyobb mennyiségben vásárolhatók meg oly iparosoktól, kik nagyobb befektetett tőkével és terjedtebb üzlettel rendelkeznek, mint az újvárosiak, kik közt néhány kivételével a tehetősebb maguk is Debreczenből hordják iparcikkjeiket, hogy azokat itthon haszonnal árusítsák el; mások meg nem képesek előleg feladás nélkül csekély értékű váltó-munkákat sem készíteni, sőt találkozunk olyanok is, kiknél a kezük alá adott kész ruhakelmék hónapokon át készítenek hevernek, levén az újvárosi iparosok jobbra vezérszereplőjökkel Szécsi urral együtt mezei munkások is. — A most elősorolt okoknál fogva porul járt kérvényt egy iskola tanítónak adtam át Szécsi urnak leendő kézbesítés végett. Hogy az illető eljárás megbizásában, vagy azt elhanyagolta: nem tudom. De annyit már az előzőkből Szécsi uron kívül minden ember tudhat, hogy nekem semmi érdekébenem sem állott kérvényét, mint valami nagy értékű kincset kezeim közt tartogatni, hogy „ott a por lepi el.”

Továbbá azon megítészei bókál is kedveskedik cikkében Szécsi ur, mintha én a hazai, tehát a magyar-ipar fejlődésének ellensége volnék, a mennyiben nem az újvárosi iparosoktól vásároltam. No itt talán csak élceskedni akar ezikkiró ur az újvárosiaknál divó szójáras szerint, kik kizárólag csak Ujvárost nevezik „hazának”, vagy ha komolyan beszél, akkor tudnia kell, miszerint Debreczen is a magyar haza területén fekszik, és így annak iparosai is, kiknél a ruhavásárlás eszközöltetett, szinte „hazaiak”.

Végre annyira fokozódik Szécsi ur felebaráti jóakarata irántam, hogy a nép tönkretjuttatásának szép címével is meg tisztelni kegyeskedik, és pedig azért, mivel az egyháztanács által elrendelt végrehajtás utján beszédet egyházzadót ez idő szerint, mint gondnok, én kezelem. No e pontnál tisztelt Szécsi ur csak azon közpéldabeszédet igazolja be, hogy „a kigyó nehezen felejtí farka vágását.”

Perse Szécsi ur nézete szerint az egyháztanács és gondnok akkor munkálna a szegény nép valódi boldogságát, ha oda se nézne a temérdek adóhátrányok, hanem a lágyan bántal nem kívántal semmit is erőm felett” ének bájos zeugedezése mellett engedne a két szep utcai iskola közlebbi felemelése miatt tetemes adósságba merült egyházat nagy lelki öröme szép esedessen tönkre jutni, hogy aztán ne lenne többé szükség sem „adó”-ra, sem „végrehajtás”-ra.

Györfi István,

a magyar reformált egyház gondnoka.

A harcosokért.

Debreczen, márt. 6.

Ujabbán adakoztak: Gál Józsefné 10 darab sebkötőt, ifj. Gál József 5 darab sebkötőt, Gál Elek 5 db. sebkötőt, Gál Jenő 5 db. sebkötőt, Gál Ferencz 5 db. sebkötőt, Schwarcz Lázárné 1 db. sebk. Feischl Fülöpné 10 db. sebk. Scheppelné 5 db. sebk. Klein Mózesné 1 db. sebk. N. N. 5 db. Nánássy Lászlóné 6 db. öz. Komlóssy Imre 6 db. Komlóssy Carolina 1 frt, Komlóssy Arthurne 1 frt, Pusztay Lajosné 1 frt, Szabó Eszti 25 krt, Tóbi Istvánné 5 db. sebk. Füzs János 5 darab sebk. Bozsai Sándor 1 frt, Megyesi Pálné 50 kr, Varga Heigl Gabrielle 10 sebkötőt, Kleiber Károlyné 50 kr, Nánássy Gabor 60 kr, Dasóczy Pálné 1 frt, Kaffka Erzsébet 1 frt, Katz Józsefné 1 frt, Schettel Károlyné 1 frt, Böszörményi Róza 1 frt, Gál József építész 1 frt, Scheer Benóné 1 frt, Steinacker Horváth I. 1 frt, Popper Alajosné 1 frt, Berger Fischbein Tóni 2 frt, Berger Henrikne 2 frt, Halländer Dezsóné 1 frt, Keszenbaum egy sebkötőt, Kohn Gyula 40 kr, Sajó Györgyné 1 frt, Engländer Miklósné 1 frt, Eisenberg Leonóra 1 frt, Unger Karolina 30 kr, Jónássy Katalin 1 frt, Szentkirályi Ernestine 40 kr, Demokos Lajosné 1 frt, Jakobovics Aladárné 1 frt, Hartstein Karolin 2 frt, ifj. Megyessy Lajosné 1 frt, Simai Sámuelné 20 kr, Simon Györgyné 1 frt és 20 kr, Gréf Sámuelné 2 sebkötőt, Keszler Jakabné 2 sebkötőt, Knol Pálné 1 frt, Csa-

nak Józsefné 2 frt, Szikszay Józsefné 2 frt, Révész Bálintné 2 frt, b. Maldengi Vilma 1 frt, Kacsokovics Kolner Teréz 2 frt, Mayer kapitányne 1 frt, Vértessy Istvánné 1 frt, Schwarcz Bernátné 1 frt, Drukei Mórné 1 frt, Csonka Dánielné 1 frt, Marjalaky Mihályné 1 frt, Weisz Sándorné 1 frt, Feischl Károlyné 1 frt, Volant Andrásné 1 frt, Szécsy Józsefné 1 frt, Preiser Helén 50 kr, Lévy Ferenczné 1 frt, Nánássy Lajosné 1 frt, Dr. Szabó József 1 frt, Szabó Jánosné 6 sebkötőt, Steinfeld Etelka 28 sebkötőre 5 frt, Áron Manóné 2 frt, Simonffy Jánosné 1 forint, Kaffka Róza 6 sebkötőt, N. N. 1 frt, Vecsey Imréné 2 frt, Prigl és Thill 1 frt, N. N. 1 forintot, Balogh Györgyné 50 kr, Nagy Etelka 10 sebkötőt, N. N. 1 frt, Beke Klára 1 frt, Harsányi János 1 frt, Szűcs Leidel Irma 1 frt, Bekényi Ottokárné 1 frt, Szögyény Jánosné 2 frt, Posger János 5 sebkötőt, Baum Miksáné 1 frt, Ujfalussy József 1 frt, Sinai Sándorné 1 frt, Rosenfeld Salamon 1 frt, Hadházi Fényes Istvánné 1 forint, Pflügl Emma 2 forint, Gözbig Klára 2 forint, Krajnc Alajosné 10 pár tétér melegítőt. — Lengyel Imréné 3 frt, sebk. Reiszner Cornelia 3 sebk. Gerson Ödönne 28 sebk. öz. Reviczky Menyhértne 50 sebk. Reviczky Izabella 50 sebkötőt.

A veres kereszt egyet városi választmánya azon kedvező helyzetben van a nemes adakozók nagylelkűségé folytán, — hogy ezer az az 1000 sebkötőt szolgáltathat be a központhoz. — Ezen ezer sebkötőt köz-szemlére és tanulmányozásra a Szepes és Kerekes kereskedők szives segítségével a kirakatukba pár nap mulva kiállítjuk. — Fogadják a nemes szívű adakozók a választmány nevében hálás köszönetem.

gr. Bethlen Mikó Róza

a vörös kereszt városi választmány elnöke.

Hirek a külföldről.

Az angol királyné elleni merénylet.

Az angol királynének a merénylet után nincs semmi baja. Csak első nap érezte magát rosszul az izgalom miatt.

Maclean, a merénylő a börtönben esedessen viseli magát. Különbön azt írják róla, hogy a tébolydából a mult őszszel bocsátották ki.

Fegyver a felkelőknek.

Zárai beavatott hivatalos körökben beszélnek, hogy a krivosjji felkelők az utóbbi napokban nagy mennyiségű löszert és jelentékeny erősítést kaptak. Katonáink több házat vizsgáltak Risanó és Cerkaicze között át, s majdnem mindegyikben találtak elrejtve töltenyt s felszerelvényt. Szorgosabb vizsgálat után kiderült, hogy ezek még a hatvankilenczediki felkelésből maradtak.

A császár koronázása elmarad.

Pétervárott a koronázásra való előkészületeket császári parancs folytán félbeszakították s így a koronázás ez évben alig fog megtörténni.

Felekezeti gyűlölet a temetőnél.

„Debreczen 45 percz,” kiáltja a vasúti kondoctor . . .

Édes érzet tölti el keblimet! . . . Itt vagyok tehát! . . . Itt hol bölcsöm ringott, hol az édes jó anya egykor oly melegen csókolta ajakimra az Isten szent nevével! hol először mondotta ki rebegő nyelvem e szót „Mi Atyánk!” hol a sok szenvedésen keresztül ment, de hittől s Istembe vetett bizalomtól lekesített édes atya oly gondosan tettetgette, majd ápolgatta gyermeke szívében a hit, remény, s szeretet nemes virágait . . . Itt vagyok a nagy Kálvinista Rómában! . . .

Csaknem minden arcz ismerős. Rég nem látott jó barátok szülői s testvéri kedves ölelések s csókok özőne fogad! . . . Boldogságom leirhatatlan . . . Minden ugy van mint itt hagyam, egy a nagypiacon emelkedő pompás házon kívül minden a régi . . . és mégis . . . mégis . . . oly sokáig emélek mindent, oly jól esik elmerengeni szememnek a régi ismerős épületeken, emlékeken, látni azt az óriási haladást melyet a város szépsézetit tekintetben csak gyermek korom óta is tett. Nem vagyok vallásos fanaticus . . . mégis az öröm érzet legnagyobb fokát érte el ke-

lomben akkor, mikor látiam ref. egyházzunk legbatalmasabb alapköveit, jól rendezett gondolat fervezett s erős oszloppal épített iskoláit. . . . A halott erőkkel felülbő leány növeldéjét, melyekben a tudományoszmjas nemzedék szívja lelkébe az erkölesnemesítő édes nedvet, mely önként kinalkkozik szívének.

Orvömem tehát határtalan volt! . . . Azonban a sors . . . végzet vagy nem tudom én minek nevezem, nem engedte, hogy kedves benyomások alatt mondjak boldogság szülövárosomnak, megzavarta boldogságomat, s örömeim édes italába keserü csapokat is vegyített, — hiába, igaz marra a közmondás — „nincs zavartalan tiszt boldogság e földön”!

A mint sétálgatok a népesebb utcákon egyikén, egy temetési szertartás ragadja meg figyelmemet. Megvárom, — gondolám — s miután oly rég nem voltam egykori kedvenc tanuló helyemen a temetőben, egyuttal el is kísérem a megboldogult esedessen hazája kapujáig . . . Egy tevék . . . A halott életében római katolicus volt. — A sirban szerény véleményem szerint nics felekezetiesség, ott mindnyájan porok és hamyak vagyunk, — azt hiszem a léleknek sines Isten előtt, mert ő nem azt kérdi majd, római, görög református, zsidó, vagy pogány voltál-e? hanem azt — miként éltél? miként töltötted az Isten törvényét stb. — A halott tehát életében római katolicus volt . . . Amde mivel már két felesége a reformátusok hatvan utcai temetőjében alatta örök álmát, oda kíváncsított ő is, hogy poraik egyesüljenek. Egy baldokló anya utolsó kívánsága parancs a jó gyermekek előtt. Ok meghajoltak s atyjok akarata szerint rendezték a szertartást . . .

A lelkes — római kath — végente a háznál a szokásos imát, s megáldotta a pihenni induló koporsót, el is kísérté temetőnk kapujáig. — Innen azonban vissza fordult szertartásos kíséretével együtt, s hagyta a menetet a maga útjára.

És te csodálkozol rajta jámbor Kálvinista?

Hogyan? hát nem tudod hogy ama pap egy menyeyi birodalom lakása? ki minden este itt hagyja e hálatlan földet, s beül az égiek tanácsának egyik diszes székébe, — bocsánat a kifejezésért! — trónusába, s reggel angyali szárnyakonrepül vissza az egyedül idézítő vallást követő hiveihez . . .

Nem tudat ezt? lám! lám! Hogyan léphetnek az ő szent lábait keresztül a te eretneki temető küszöbét?

Hogyan szentelhetné ő be a sirt, — a sirt melyet a te szentségtelen kezeid ástak?

Hiszzen ott a levegő is meg van mértelyezve!

Hiszzen a „Character indelibilis” mely felszenteltetésekor lett s jaja, talán — örökre elrepülne illetett kebeléből — s ő épen olyan tehetetlen halandóvá változnék mint te vagy.

O tempora o mores!! XIX ik legfelvilágosultabb század! ez hát a te műveltséged!

Valóban megfagy az emberben a vér mikor ilyeneket lát . . .

De már ebben a tekintetben Váradon előbb vagyunk. Nálunk minden temető szent föld, s ép oly szent meg ihletődéssel lépi át a római kath. lelkesz bármely más hitfelekezet temetőjének küszöbét, mint saját magát, és nem sérti fillet s nem háborgatja vallásos érzését, ha hallja saját temetőjének hantjai közt felhangzani a kálvinista éneket, sőt ha mondja a befejező Amen-t.

Az örömmel egyetemben ezen egy keserü tapasztalatot hoztam el szülő városomból . . . bár ez végtelenül fájit lelkemnek, s sértette emberi önzéretemet, mind ez ideig hallgattam. Most azonban miután hallom, hogy az efféle esetek többször ismétlődnek, nem állhattam meg szöveknél.

Vajha lepattanna, vagy leolvadna már a keblekről ama jég kéreg, mit felekezeti gyűlöletnek neveznek!

Vajha beteljesednék már valahára a szoltár író mondata „Az irtalmasság és igazság előtalalják egymást, az igazság és a békesség meg csókolják egymást”. (Zs. 85. 11 v.)

Dixi et salvavi animam meam.

. . . . . S.

UJDONSÁGOK.

* Simonyi Ernőnek halálos ágyán tett szavait jegyzi fel a „Fiume”. Az ags hazafi a halál torkában is hazájára s elveire gondol, s legközelebb így nyilatkozott erről: „Nem érhettem meg elveim di-

adát, de nem tünik látni, hogy Száz év ma kem, mint pedig emlé kik ma Ma a gyümölcs

* A délután a telével tartának elhan tanára nt. tott egy e megnyitó be megnevezés jutalmat S. A „Zampazontatástással és talmazottat Kálmán eg el, szokott. Az első sz kar által e pezték. — nyitotta me nagyobb mau dal szintén nag faivi Kéi soló éneke szést arato senló sike vig szavala ketette k feibeszaklt lett megszé e énekkar e sikerült számú disz gedve tavó

* AZ napi ragyo dalt az ego datlanul hu kes csoport vezve a pot A sétatelye ten farkak — Ma még a tegnapi, helyett a t

* A eredmény t ben csak k * Br az upjacio ség gyönyö botányosan nyes ötoze serni, dacza vetett el. A dör elői s akart indult ment, földh összevissza rezett. — E tunk, s mo Mert ha tal részeg emb joga, hogy iattára össz

* A mellét eső get, affogt üdvözölni piac csinos

* A közgyűlésé vétel mellett kis tanácsa nyus jelent mult üzleti nyulét adta lórd alapok 34037 frt O lekképen m tározott k ma azaz má hatók. — A nyugdíjalt tett. Zenkii 34 fordittat részletekben ispotály 50 kedői kórh 20 frt, izrae kola 40 frt, 30 frt, kere beeskereki ref. Kun-ta kert 20 frt, gászok segé gatók segély tanlók segé szert 75 frt Ezután az

